

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/6024

Sayı : B.22.0.ÖKM.0.01.00.00-610.00/ 2358
Konu : Yazılı Soru Önergesi 7/6024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 11 Nisan 2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07[7/6024]-98050-59705 sayılı yazıları.

Konya Milletvekili Sayın Mustafa KALAYCI'nın Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/6024 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili Bakanlığım bağlı kuruluşlarından Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının cevapları yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EK :
EK-1) Türkiye İstatistik Kurumu
Başkanlığının cevapları (6 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:108-06100 Yücetepe-ANKARA
Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97
Faks: +90 (312) 294 69 77
Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrağın teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 380G-9073-86ZU kodu ile yapılabilir.

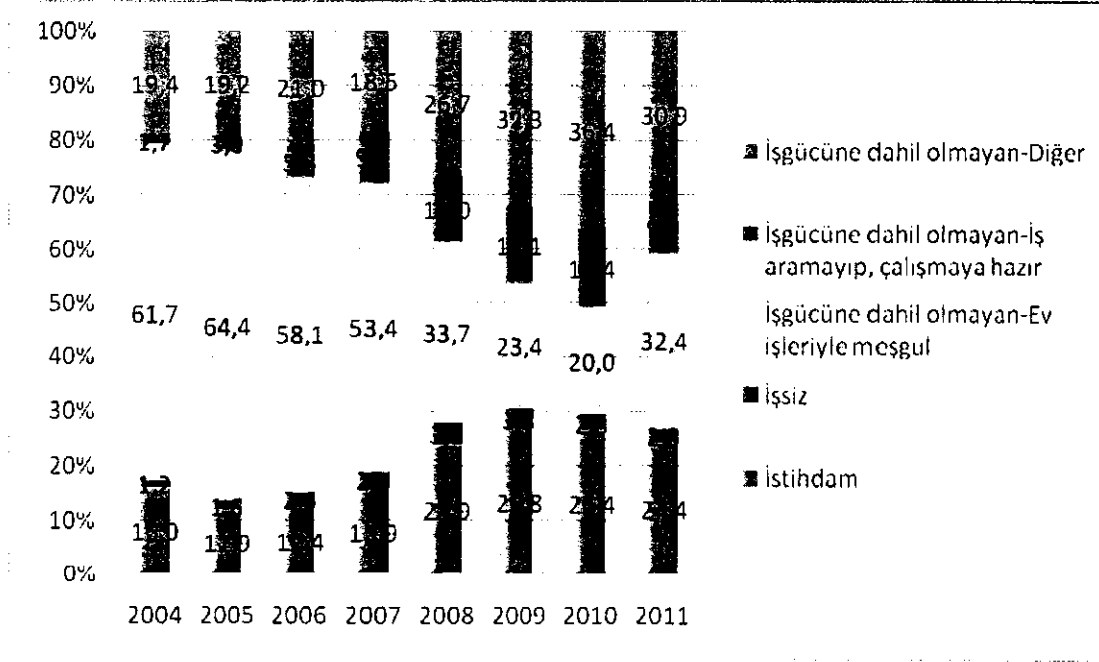
e-Posta : okaynar@kalkinma.gov.tr

EK: Konya Milletvekili Sayın Mustafa KALAYCI tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenen 7/6024 Esas No.lu Soru Önergesi ile İlgili Cevaplar:

Soru 1) Ev hanımı sayısı % 63,2 gibi yüksek oranda neden artmıştır. Kadınlar çalışma hayatını terkedip evine mi çekilmiştir? TÜİK, işsizlik oranlarını düşük göstermek adına mı böyle saçma sonuçlara meydan veriyor? Bu verilere nasıl güvenilecek?

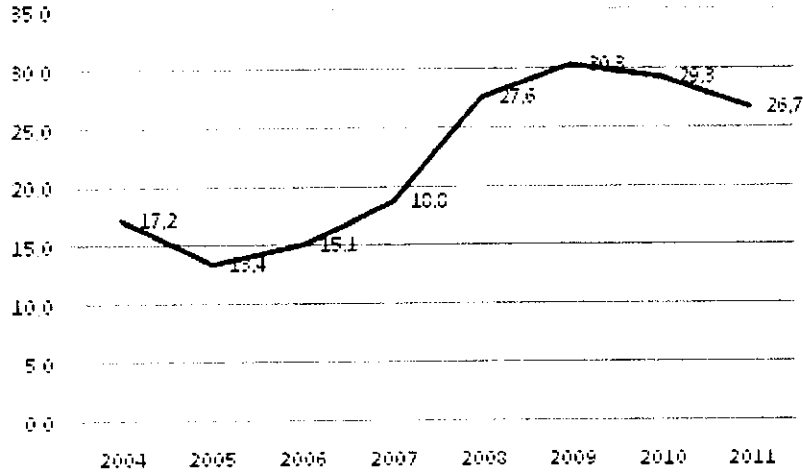
Cevap 1) TR52 (Konya-Karaman) bölgesinde çalışma çağındaki kadınların işgücü durumları itibariyle dağılımları aşağıdaki grafikte verilmiştir. 2004 yılında çalışma çağındaki kadınların % 61,7'si ev işleriyle meşgul oldukları için işgücü dışında iken, bu oran zamanla azalarak, 2008 yılında % 33,7'ye, 2009 yılında % 23,4'e, 2010 yılında ise % 20'ye düşmüş, ancak 2011 yılında ise artarak %32,4 olmuştur.

Grafik 1- Çalışma çağındaki kadınların işgücü durumuna göre oransal dağılımı (TR52)

Grafik 1’de görüleceği üzere, ev işleriyle meşgul olan kadınların oranı 2009 ve 2010 yıllarında en düşük seviyesine ulaşmış, 2008’den başlamak üzere bu yıllarda gerek istihdam edilen, gerekse iş aramayıp çalışmaya hazır olan kadınların oranında bir artış meydana gelmiştir. İş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar “potansiyel işgücü” olarak da sınıflandırılmaktadır. Ev işleriyle meşgul olan kadınların oranı azalırken, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların oranının artmış olması TR52 Bölgesinde kadınların özellikle ekonomik krizin yaşandığı yıllarda işgücüne katılmaya daha hazır hale gelmiş oldukları şeklinde değerlendirilmektedir. Kriz döneminde TR52 bölgesinde kadınların işgücüne katılım oranları da belirgin bir artış göstermiştir (Grafik2). Bu durum literatürde ek çalışan etkisi olarak tanımlanmakta ve özellikle kriz dönemlerinde hanehalkı fertlerinin işsiz kalması veya işsiz kalma olasılığı yüzünden, diğer hanehalkı bireylerinin emek sunumunu artırmaları şeklinde tanımlanmaktadır.

Grafik 2- Kadınların işgücüne katılma oranı (TR52)

Grafik 2’de TR52 Bölgesi için bu etki gözlenmektedir. 2007 yılında % 18,8 olan kadınların işgücüne katılma oranı, 2008 yılında % 27,6’ya, 2009 yılında % 30,3’e yükselmiş, krizin etkisinin azalmaya başlamasıyla birlikte, 2010 yılında % 29,3’e, 2011 yılında ise % 26,7’ye gerilemiştir.

Soru 2) Ekonomide yüksek büyüme yaşandığı halde, Konya Karaman bölgesinde istihdam neden daralmıştır? Bu sonuç yüksek büyümeden bölgemizin nasibini alamadığına mı yoksa büyümenin gerçekçi olmadığına mı işaret ediyor?

Cevap 2) Konya-Karaman bölgesine ilişkin olarak 2004-2008 dönemini içerecek şekilde bölgesel gayrisafi katma değer serisi mevcuttur. Bu nedenle, söz konusu yorumun 2011 yılı için yapılması doğru değildir.

Konya-Karaman bölgesinde kişi başı gayrisafi katma değer 2004-2008 döneminde düzenli olarak artmaktadır. 2004 yılında Türkiye geneli için kişi başı gayri safi katma değeri 5103 ABD doları iken, Konya-Karaman bölgesinde bu değer 3887 ABD dolarıdır. Buna karşılık 2008 yılında Türkiye geneli için 9384 ABD doları olan kişi başı Gayri Safi Katma Değer (GSKD), Konya-Karaman bölgesi için 7213 ABD doları olarak hesaplanmıştır. Konya-Karaman bölgesi 2008 yılında kişi başı gayrisafi katma değer sıralamasında 26 bölge içinde 13. sırada yer almaktadır. Bu durum yıllar itibariyle de değişmemektedir (Tablo 1).

Tablo 1. KİŞİ BAŞI GAYRİSAFİ KATMA DEĞER (2004-2008)

Kişi başı gayrisafi katma değer		Konya, Karaman		Sıra	Kişi başı GSKD İndeksi
	Türkiye				
Kişi başına GSKD (TL)	2004	7 307	5 567	14	76
	2005	8 338	6 343	13	76
	2006	9 632	7 157	13	74
	2007	10 744	8 124	13	76
	2008	12 020	9 239	13	77

	2004	5 103	3 887	14	76
	2005	6 187	4 706	13	76
Kişi başına GSKD (\$)	2006	6 686	4 968	13	74
	2007	8 267	6 251	13	76
	2008	9 384	7 213	13	77

Konya-Karaman bölgesinin, Türkiye gayrisafi katma değerine katkısı yıllar itibariyle % 2,3 ile % 2,4 arasında değişmektedir. 2008 yılı için bölge 20 270 377 TL ile 26 bölge içinde yarattığı GSKD büyüklüğü açısından 14. sırada yer almaktadır. 2004-2008 döneminde Türkiye gayri safi katma değeri cari fiyatlarla % 72,7 büyürken Konya- Karaman bölgesi %70,4 büyümeye göstermiştir (Tablo 2).

**Tablo 2. GAYRİSAFİ KATMA DEĞER
(2004-2008)**

1000 TL

	Gayrisafi Katma Değer		Gelişme Hızı (%)		Bölge Payı (%)
	Türkiye	Konya, Karaman	Türkiye	Konya, Karaman	Türkiye içinde Konya Karaman'ın Payı
2004	494 884 058	11 895 953			2,4
2005	571 714 470	13 648 959	15,5	14,7	2,4
2006	668 418 265	15 503 281	16,9	13,6	2,3
2007	754 384 542	17 707 924	12,9	14,2	2,3
2008	854 585 214	20 270 377	13,3	14,5	2,4

Bölgesel GSKD hesaplamaları 1995 Avrupa Hesaplar Sistemi kavram, tanım ve önerileri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Bölgesel GSKD hesaplamaları üretim yöntemi esas alınarak yapıldığı için bölge sınırları içerisinde bulunan ve üretim yapan tüm işyerlerinin yaratmış olduğu katma değer o bölge de gösterilmekte ve bölgede yerleşik üretici birimlerin ekonomik faaliyetleri ölçülmektedir. Bu ölçüt bölgenin Türkiye'ye sağladığı katkıyı göstermektedir. Sonuçta, bölgesel gayri safi katma değer hesaplamalarında temel amaç bölgenin üretim gücünü ölçmektir.

Büyüme ve istihdam ilişkisine bakıldığında; 2005 yılında Konya-Karaman bölgesinde istihdam % 3,3 düşerken, GSKD % 14,7 artmıştır. Buna karşılık, 2008 yılında Bölgede istihdam % 15,7 artarken, GSKD % 14,5 artmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere bölgesel gayri safi katma değer hesaplamalarının amacı da dikkate alındığında, Bölge için doğrudan büyüme-istihdam ilişkisinin kurulması doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

Soru.3: İşveren ve kendi hesabına çalışan sayısının yüzde 9,5 azalmasında AKP hükümetinin yanlış politikaları yüzünden birçok esnaf ve çiftçinin işini bırakmak zorunda kalmasının bir etkisi var mıdır?

Cevap 3:

Aşağıdaki tablolardan da görüleceği üzere, işveren ve kendi hesabına çalışan istihdamı 2010 yılındaki 237 bin kişiden 2011 yılında 224 bin kişiye düşmüştür. Böylece ilgili dönemde işveren ve kendi hesabına çalışan sayısı yüzde 9,5 oranında değil yüzde 5,5 oranında gerilemiştir. Bununla birlikte, kriz sonrası Konya ve Karaman bölgesindeki istihdam edilenlerin yıllara göre işteki durum ayrıntısında incelendiğinde, son üç yılda ortalama olarak 4.300 kişi ek istihdam sağlanmış olduğu, 11.000 kişilik işveren ve kendi hesabına çalışan sayısındaki gerilemeye rağmen ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışan sayısının ise 9.300 kişi arttığı gözlenmiştir. Kriz sonrasında işteki durum ayrıntısında ücretli çalışanlar yönünde bir dönüşüm gözlenmiş 2011 yılında toplam istihdamın yüzde 49,8'i ücretli maaşlı ve yevmiyeli çalışanlardan oluşmuştur.

Tablo.3: KURUMSAL OLMAYAN NÜFUSUN YILLAR VE CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ DURUMU (Konya Karaman Bölgesi)

	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne katılma oranı	İşsizlik oranı	İstihdam oranı	İşgücüne dahil olmayan nüfus
2004	1,511	635	578	56	42.0	8.9	38.3	876
2005	1,533	619	559	60	40.4	9.7	36.5	914
2006	1,563	642	569	73	41.1	11.3	36.4	921
2007	1,575	704	630	74	44.7	10.6	40.0	871
2008	1,584	812	729	83	51.3	10.2	46.0	772
2009	1,573	830	746	84	52.8	10.1	47.4	743
2010	1,592	820	751	69	51.5	8.4	47.2	773
2011	1,608	796	742	54	49.5	6.8	46.1	812

Tablo.4: KURUMSAL OLMAYAN NÜFUSUN YILLAR VE CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ DURUMU (Yıllık fark, Bin Kişi)

	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne katılma oranı	İşsizlik oranı	İstihdam oranı	İşgücüne dahil olmayan nüfus
2005	22.0	-16.0	-19.0	4.0	-1.6	0.8	-1.8	38.0
2006	30.0	23.0	10.0	13.0	0.7	1.6	-0.1	7.0
2007	12.0	62.0	61.0	1.0	3.6	-0.7	3.6	-50.0
2008	9.0	108.0	99.0	9.0	6.6	-0.4	6.0	-99.0
2009	-11.0	18.0	17.0	1.0	1.5	-0.1	1.4	-29.0
2010	19.0	-10.0	5.0	-15.0	-1.3	-1.7	-0.2	30.0
2011	16.0	-24.0	-9.0	-15.0	-2.0	-1.6	-1.1	39.0

Tablo.5: KURUMSAL OLMAYAN NÜFUSUN YILLAR VE CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ DURUMU (Yüzde Değişim)

	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam edilenler	İşsiz	İşgücüne katılma oranı	İşsizlik oranı	İstihdam oranı	İşgücüne dahil olmayan nüfus
2005	1.5	-2.5	-3.3	7.1	-3.8	9.0	-4.7	4.3
2006	2.0	3.7	1.8	21.7	1.7	16.5	-0.3	0.8
2007	0.8	9.7	10.7	1.4	8.8	-6.2	9.9	-5.4
2008	0.6	15.3	15.7	12.2	14.8	-3.8	15.0	-11.4
2009	-0.7	2.2	2.3	1.2	2.9	-1.0	3.0	-3.8
2010	1.2	-1.2	0.7	-17.9	-2.5	-16.8	-0.4	4.0
2011	1.0	-2.9	-1.2	-21.7	-3.9	-19.0	-2.3	5.0

Tablo.6: İSTİHDAM EDİLENLERİN YILLARA GÖRE İŞTEKİ DURUMU (Bin Kişi)

		Toplam	Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	İşveren ve kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
2008	TR52 (Konya, Karaman)	729	351	257	121	243
2009	TR52 (Konya, Karaman)	746	366	246	134	239
2010	TR52 (Konya, Karaman)	751	374	237	140	264
2011	TR52 (Konya, Karaman)	742	379	224	139	257
2009		17.0	15.0	-11.0	13.0	-4.0
2010		5.0	8.0	-9.0	6.0	25.0
2011		-9.0	5.0	-13.0	-1.0	-7.0
Ortalama	2009-2011	4.3	9.3	-11.0	6.0	4.7

Tablo.7: İSTİHDAM EDİLENLERİN YILLARA GÖRE İŞTEKİ DURUMU (Yüzde Değişim)

		Toplam	Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli	İşveren ve kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
2009	TR52 (Konya, Karaman)	2.33	4.27	-4.28	10.74	-1.65
2010	TR52 (Konya, Karaman)	0.67	2.19	-3.66	4.48	10.46
2011	TR52 (Konya, Karaman)	-1.20	1.34	-5.49	-0.71	-2.65

Soru 4) İstihdamı artırmadan işsizliği azaltmayı nasıl becerebildiniz?

Cevap 4) Cevap 1 ve Cevap 2’de de verildiği üzere, işsizliğin azalmasının tek koşulu istihdama geçiş değildir. İşsizlik, işsizlerin işe girmelerinin dışında herhangi bir sebeple işgücü piyasasından çekilmeleri nedeniyle de düşebilmektedir. Ayrıca sadece 2010-2011 karşılaştırması yapıldığında istihdamda 9 bin kişilik azalma görülmekle birlikte, 2004-2011 dönemine bakıldığında TR52 Bölgesinde istihdamın 164 bin kişi arttığı görülmektedir. 2004-2011 yıllarına ilişkin istihdamın seyri Grafik 3’de görülmektedir. TR 52 bölgesinde 2007 ve 2008 yıllarında yüksek istihdam artışı gözlenmiş, kriz sonrasında ise istihdam seviyesi yaklaşık aynı kalmıştır.

Grafik 3- İstihdam (TR52: Konya-Karaman)

